

Î N C H E I E R E

03 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:
Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Valentina Clevadi
Tamara Chișca-Doneva

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Întreprinderea Individuală „Cireșar Ștefănică”, reprezentată de avocatul Victor Furnică, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Individuale „Cireșar Ștefănică” și Ștefănică Mihail împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Flacăra” și Plăcintă Melinte cu privire la recunoașterea nulității contractului privind acordul la privatizarea terenului și tranzacției de transmitere a banilor și încasarea sumei cu titlu de restituire a prestației, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2014 și deciziei suplimentare a Curții de Apel Chișinău 25 septembrie 2014, prin care a fost admis apelul declarat de către Plăcintă Melinte și Societatea cu Răspundere Limitată „Flacăra”, casată hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 30 decembrie 2013 în partea declarării nule a tranzacției cu privire la transmiterea sumei de 90 000 euro, încasării datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată și emisă în acesta partea o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind tardivă, în rest hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 30 decembrie 2013 a fost menținută,

c o n s t a t ă :

La 03 aprilie 2011, ÎI „Cireșar Ștefănică” și Ștefănică Mihail au depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Flacăra” și Plăcintă Melinte cu privire la recunoașterea nulității contractului privind acordul la privatizare a terenului și tranzacției de transmitere a banilor și încasarea sumei cu titlu de restituire a prestației și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 02 noiembrie 2007, între SRL „Flacăra” și ÎI „Cireșar Ștefănică” a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr.6365, având ca obiect clădirea de producere cu suprafața totală de 301,2 m.p., nr. cadastral 010012012525 situată în mun. Chișinău, șos. Muncești 799.

Menționează că la 21 iulie 2008, între Primăria municipiului Chișinău și SRL „Flacăra” a fost încheiat contractul de arendă funciară nr.4810/2008, potrivit căruia SRL „Flacăra” a primit în arendă lotul de pământ cu nr. cadastral 0100120656 cu suprafața de 0,397 ha situat în mun. Chișinău, șos. Muncești 799 pentru exploatarea imobilului proprietate privată.

Ulterior, prin acordul adițional din 15 iunie 2009, încheiat între Primăria mun. Chișinău cu calitatea de proprietar, SRL „Flacăra” cu calitatea de arendaș și ÎI „Cireșar Ștefănică” cu calitatea de arendaș-cesionar, s-a convenit asupra subrogării de drept a arendașului cu arendașul-cesionar în drepturile și obligațiile ce decurg din Contractul de arendă funciară nr.4810/2008 din 21 iulie 2008, arendașului-cesionar fiindu-i acordate împuterniciri pentru înregistrarea dreptului de arendă a terenului cu nr. cadastral 0100120656 la OCT Chișinău.

Astfel, prin acordul adițional ÎI „Cireșar-Ștefănică” s-a obligat să îndeplinească efectiv prevederile contractului de arendă nr. 4810/2008 din 21 iulie 2008 și să înregistreze dreptul de arendă a terenului cu nr. cadastral 0100120656 la OCT Chișinău.

Iar, la 13 iulie 2010, între ÎI „Cireșar Ștefănică” și Primăria mun. Chișinău a fost perfectat contractul de vânzare-cumpărare a terenului aferent situat mun. Chișinău șos. Muncești 799, cu nr. cadastral 0100120656, cu suprafața totală de 0,397 ha, respectiv, ÎI „Cireșar Ștefănică” a devenit unicul proprietar al terenului indicat.

Însă, ulterior în baza contractului nr.02-06/2008 din 02 iunie 2008 SRL „Flacăra” a solicitat ÎI „Cireșar Ștefănică” predarea contra plată terenul cu suprafața de 2264,5 m.p., inclusiv terenul betonat cu suprafața de 946,3 m.p., situat în mun. Chișinău, șos. Muncești 799.

Consideră că contractul nr. 02-06/2008 din 02 iunie 2008 este ilegal și nu poate produce efecte juridice, deoarece conform pct. 1 al contractului SRL „Flacăra” permite ÎI „Cireșar Ștefănică” privatizarea lotului de pământ aferent cu aria de 4626,3 m.p., conform anexei nr.2 la contractul de vânzare-cumpărare 07- 02/2004-2 din 07 februarie 2004.

Iar, potrivit pct.1.2 al contractului, ÎI „Cireșar Ștefănică” s-a obligat să transmită necondiționat și societatea cu răspundere limitată „Flacăra” să primească în proprietate o parte a lotului dat de pământ cu suprafața de 2264, 5 m.p., inclusiv, teren betonat cu suprafața de 946,3 m.p.

Susține că potrivit pct.1.4 al contractului, dreptul de proprietate a obiectului va exista în baza contractului de vânzare-cumpărare a obiectului, care va fi încheiat între Primăria mun. Chișinău și întreprinderea Individuală „Cireșar Ștefănică”.

Prin urmare, consideră obiectul actului juridic nul, deoarece, prin contractul nr.02-06/2008 din 02 iunie 2008, întreprinderea s-a obligat să transmită în proprietatea SRL „Flacăra” o parte a lotului pământ cu suprafața de 2264, 5 m.p. situat în mun. Chișinău șos. Muncești nr.799, care la data încheierii contractului, se afla în proprietatea Primăriei municipiului Chișinău, iar acest motiv denotă ilegalitatea contractului.

Mai menționează că, conform recipisei eliberate de Plăcintă Melinte, în perioada aprilie 2008 - iunie 2008, ultimul a primit de la Ștefănică Mihail suma de 90 000 euro cu titlu de plată pentru lotul de pământ cu suprafața de 0,13627 m.p., însă despre situația de fapt a terenului respectiv au aflat la data achitării terenului corespunzător în baza contractului din 13 iulie 2010, încheiat între Primăria municipiului Chișinău și ÎI „Cireșar Ștefănică”.

Astfel, consideră că Ștefănică Mihail a fost dus în eroare de către Melinte Plăcintă care a încasat suma de 90 000 euro, fără a efectua careva prestații pentru suma dată, respectiv s-a îmbogățit fără justă cauză și nu a privatizat și transmis în proprietatea lui Ștefănică Mihail lotul de teren cu suprafața de 0,13627 m.p.

Solicită constatarea nulității contractului nr.02-06/2008 din 02 iunie 2008 încheiat între ÎI „Cireșar Ștefănică” și SRL „Flacăra” privind acordul SRL „Flacăra” la privatizarea de către ÎI „Cireșar Ștefănică” a lotului de pământ cu aria de 4626,3 m.p. situat în mun. Chișinău, șos. Muncești, 799, declararea nulă a tranzacției din 22 aprilie 2008 încheiat între Mihail Ștefănică și Melinte Plăcintă cu privire la transmiterea sumei de 90 000 euro în contul lotului de teren cu suprafața de 0,13627 ha, situat în mun. Chișinău, șos. Muncești 799 și încasarea din contul lui Melinte Plăcintă în beneficiul lui Mihail Ștefănică a sumei de 90 000 euro și a cheltuielilor de judecată.

În cadrul dezbaterilor judiciare, Mihail Ștefănică a depus o cerere de concretizarea cerințelor, prin care suplimentar la cerințele inițiale a solicitat încasarea din contul lui Melinte Plăcintă în beneficiul său a dobânzii de întârziere în mărime de 15 471,39 euro, calculate în lei moldovenești conform cursului oficial de schimb stabilit de Banca Națională a Moldovei la data achitării.

Prin încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 11 octombrie 2012, a fost respins demersul cu privire la suspendarea procesului civil și aplicat sechestrul asupra proprietății SRL „Flacăra”, Plăcintă Melinte în limita valorii acțiunii de 90 000 Euro.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 30 decembrie 2013, acțiunea a fost admisă, fiind declarat nul și fără consecințe juridice contractului nr.02-06/2008 din 02 iunie 2008, încheiat între ÎI „Cireșar Ștefănică” și SRL „Flacăra” și tranzacția cu privire la transmiterea sumei de 90 000 euro în contul lotului de pământ cu suprafața de 0,13627 ha, confirmată prin recipisa olografică întocmită de Melinte Plăcintă. Totodată a fost încasat de la Melinte Plăcintă în beneficiul lui Mihail Ștefănică datoria în sumă de 90 000 euro și dobânda de întârziere în mărime de 15 471, 39 Euro, calculate în lei moldovenești conform cursului oficial de schimb stabilit de Banca Națională a Moldovei la data achitării și în mod solidar de a din contul SRL „Flacăra” și Melinte Plăcintă în beneficiul ÎI „Cireșar Ștefănică” cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în sumă de 25 000 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 20 000 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2014, a fost admis apelul declarat de Plăcintă Melinte și SRL „Flacăra”, casată hotărârea primei instanțe în partea declarării nule și fără efecte juridice a tranzacției, încasării datoriei și dobânzii de întârziere, cât și în partea încasării în mod solidar a cheltuielilor de judecată și emisă în acesta partea o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind tardivă, în rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Prin decizia suplimentară a Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2014, a fost admisă cererea depusă de Plăcintă Melinte și SRL „Flacăra” privind emiterea unei hotărâri suplimentare, fiind respinsă cererea ÎI „Cireșar Ștefănică” și Ștefănică Mihail împotriva SRL „Flacăra” și Plăcintă Melinte privind încasarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

În motivarea deciziei, instanța de apel a invocat prevederile art. 267 alin.(1) Cod civilC care statuează că termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani, și art. 271 din Cod civil care indică că acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Iar, cu referire la normele citate și în caraport cu materialele pricinii, instanța de apel a reținut că creanța lui Mihail Ștefănică derivă de la plata sumei de 90 000 Euro achitată lui Melinte Plăcintă în perioada 22 aprilie 2008 – 18 iulie 2008, cu titlu de plată pentru lotul de pământ cu suprafața de 1 363,7 m.p., însă acțiunea a fost depusă de către Mihail Ștefănică doar la data de 03 octombrie 2011, respectiv, cu omiterea termenului general de prescripție de trei ani prevăzut de art. 267 al. (1). CPC.

Totodată, instanța de apel în susținerea concluziilor cu privire la respingerea cerințelor privind încasarea cheltuielilor de judecată a reținut că cerințele lui Ștefănică Mihail în partea declarării nule și fără efecte juridice a tranzacției cu privire la transmiterea sumei de 90 000 euro, încasării din contul lui Plăcintă Melinte a sumei de 90 000 euri și a dobânzii de întârziere au fost respinse ca tardive iar în prin prisma art. 96 CPC, care indică că instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile, cheltuielile trebuie să fie reale, necesare și rezonabile.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 14 ianuarie 2015, recursul declarat de către Ștefănică Mihail, reprezentat de avocatul Leșan Nicolae a fost considerat inadmisibil.

La 27 martie 2015, ÎI „Cireșar Ștefănică” reprezentat de avocatul Victor Furnică a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea acțiunii a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel considerând-o ilegală, neîntemeiată și emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Susține că instanța de apel la emiterea deciziei eronat a concluzionat că în speță sunt două raporturi juridico-civile distincte, realizate de sine stătător de către două persoane juridice SRL „Flacăra” și ÎI „Cireșar Ștefănică” și două persoane fizice Melinte Plăcintă și Mihai Ștefănică, deoarece, potrivit materialelor cauzei se constată că, Melinte Plăcintă din anul 2012 este administrator SRL „Flacăra”, iar la momentul semnării contractului și recipisei era asociat cu 50 % din capitalul social a SRL „Flacăra”.

Mai mult decât atât, pe parcursul examinării pricinii în instanța de apel, a fost prezentată ordonanța Procuraturii sect. Botanica din 27 februarie 2014, prin care Plăcintă Melinte a fost scos de sub urmărire penală și a fost clasată cauza penală nr. 2012421909, în cadrul căreia s-a constatat că, obiectul recipisei olografe întocmite de către Melinte Plăcintă este terenul situat în mun. Chișinău, șos. Muncești 799, care aparținea cu drept de proprietate la momentul încheierii contractului Primăriei mun. Chișinău.

Astfel, consideră că prima instanță corect a dispus încasarea sumei de 90 000 euro din contul lui Plăcintă Melinte în beneficiul lui Ștefănică Mihail ca urmare a declarării nule a contractului nr.02-06/2008 din 02 iunie 2008, cât și a tranzacției cu privire la transmiterea sumei de 90 000 Euro în contul terenului de pământ cu suprafața de 0,13627 ha confirmată prin recipisa olografă întocmită de Plăcintă Melinte.

Or, conform prevederilor art. 219 alin. (1) și (2) din Codul civil, actul juridic nul încetează cu efect retroactiv din momentul încheierii și fiecare parte trebuie să restituie tot ceea ce a primit în baza actului juridic nul, iar în cazul imposibilității de restituire, este obligată să plătească contravaloarea prestației.

Apreciază drept eronate și concluziile instanței de apel cu referire la faptul că acțiunea depusă de către Mihail Ștefan a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție, or, conform recipisei din litigiu, Plăcintă Melinte, a primit de la Ștefănică Mihail în contul sectorului de pământ cu suprafața de 0, 13627 ha în suma de 90 000 euro după cum urmează: la data de 22 aprilie 2008 suma de 8 900 euro, la 01 mai 2008 suma de 11 100 euro, la 15 mai 2008 suma de 20 000 euro, la 17 mai 2008 suma de 30000 euro, la data de 19 iunie 2008 suma de 8 000 euro, la data de 21 iunie 2008 suma de 7 000 euro, iar la data de 18 iulie 2008 suma de 5 000 euro, în total a primit suma de 90 000 euro, prin urmare, se constată că nu este stipulat termenul executării obligației, fapt ce rezultă că, termenul de prescripție începe să curgă de la momentul solicitării executării obligației de către Ștefănică Mihail.

Menționează că instanța de apel la examinarea cauzei nu a luat în considerație referința prezentată de avocatul Angela Bălan, reprezentantul SRL „Flacăra” și Plăcintă Melinte, prin care a solicitat constatarea nulității contractului nr. 02-06/2008 din 02 iunie 2008 încheiat între ÎI „Cireșar Ștefănică” și SRL „Flacăra” și tranzacției încheiate între Ștefănică Mihail și Plăcintă Melinte în vederea transmiterii sumei de 90 000 euro în contul terenului de pământ cu suprafața de 0,13627 ha, deoarece, prin referința prezentată, intimații au recunoscut ilegalitatea contractului nr. 02-06/2008 din 02 mai 2008 și recipisei olografe întocmită de Plăcintă Melinte, iar în acest sens au solicitat admiterea parțială a acțiunii.

Totodată, cu referire la prevederile art. 94 alin. (1) CPC, consideră că prin decizia suplimentară instanța de apel, nejustificat a respins cerințele cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, deoarece ca urmare a examinării cauzei acțiunea a fost admisă parțial fiind admise cerințele cu privire la declararea nulității contractului privind acordul privatizării terenului, iar prin ordinul de plată nr. 131 din 13 septembrie 2011 se confirmă cert că pentru depunerea cererii de chemare în judecată cu privire la declararea nulității contractului privind acordul privatizării terenului, recipisei și încasarea sumei a fost achitată taxa de stat.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de ÎI „Cireșar Ștefănică” este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către ÎI „Cireșar Ștefănică” nu se

încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către ÎI „Cireșar Ștefănică” asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către ÎI „Cireșar Ștefănică” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Întreprinderea Individuală „Cireșar Ștefănică” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Valentina Clevadî

Tamara Chișca-Doneva